

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTUS (kuues koda)

28. veebruar 2018*

Eelotsusetaotlus – Keskkond – Direktiiv 2011/92/EL – Artikli 4 lõiked 2 ja 3 ning I–III lisa – Keskkonnamõju hindamine – Biogaasist elektrienergia tootmise rajatises ehitustöödeks loa andmine, ilma et eelnevalt oleks analüüsitud vajadust viia läbi keskkonnamõju hindamine – Tühistamine – Loa andmise otsuse tagantjärele seadustamine liikmesriigi uute õigusnormide alusel, ilma et eelnevalt oleks analüüsitud vajadust viia läbi keskkonnamõju hindamine

Kohtuasjas C-117/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Marche maakonna halduskohus, Itaalia) 13. jaanuari 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. märtsil 2017, menetluses

Comune di Castelbellino

versus

Regione Marche,

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Regione Marche Servizio Infrastrutture Trasporti Energia – P. F. Rete Elettrica Regionale,

Provincia di Ancona,

menetluses osales:

Società Agricola 4 C S.S.,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president C.G. Fernlund, kohtunikud J.-C. Bonichot (ettekandja) ja S. Rodin,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Comune di Castebellino, esindaja: *avvocato* A. Lucchetti,
- Regione Marche, esindaja: *avvocato* P. De Bellis,
- Societa Agricola 4 C S.S., esindaja: *avvocato* M. Misiti,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Palatiello,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Gattinara ja C. Zadra,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT 2012, L 26, lk 1) tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille üks pool on Comune di Castebellino (Castebellino vald, Itaalia) ja teine pool Regione Marche (Marche maakond, Itaalia), Ministero per i beni e le attività culturali (Itaalia pärandi- ja kultuuriministeerium, Itaalia), Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (keskkonna-, loodusvarade kaitse ja mereministeerium, Itaalia), Regione Marche Servizio Infrastrutture Trasporti Energia – P.F. Rete Elettrica Regionale (Marche maakonna infrastruktuuri-, transpordi- ja energeetikaameti maakondliku elektrivõrgu osakond, Itaalia) ja Provincia di Ancona (Ancona provints, Itaalia) ning vaidluse ese on Marche maakonna otsus, mille kohaselt puudub vajadus hinnata keskkonnamõju, mis on Società Agricola 4 C S.S (edaspidi „ettevõtja 4 C“) projektil, mille eesmärk on suurendada ühe biogaasist elektrienergia tootmise rajatise võimsust.

Õiguslik raamistik

- 3 Direktiivi 2011/92 artikli 2 lõikes 1 on ette nähtud:
„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, tagamaks, et enne loa andmist nõutakse keskkonda muu hulgas oma laadi, mahu või asukoha tõttu oluliselt mõjutada võivatelt töödelt teostusluba ja hinnatakse nende mõju. Sellised projektid on piiritletud artiklis 4.“
- 4 Selle direktiivi artikli 4 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:
„2. Kui artikli 2 lõikest 4 ei tulene teisiti, teevad liikmesriigid II lisas loetletud projektide puhul kindlaks, kas projekti hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt. Liikmesriigid teevad selle kindlaks järgneva abil:

a) üksikjuhtumite uurimine

või

b) endi kehtestatud künnised või tingimused.

Liikmesriigid võivad teha otsuse kohaldada mõlemaid alapunktides a ja b nimetatud võimalusi.

3. Lõike 2 alusel üksikjuhtumeid uurides või künniseid või tingimusi kehtestades võetakse arvesse asjakohaseid III lisas kehtestatud valikutingimusi.“

- 5 Selle direktiivi I lisa „Artikli 4 lõikes 1 osutatud projektid“ punkti 2 alapunktis a on sätestatud, et nende projektide alla kuuluvad „[s]oojuselektrijaamad ja muud põletusrajatised, mille soojatootlikkus on vähemalt 300 megavatti“.
- 6 Sama direktiivi II lisa „Artikli 4 lõikes 2 osutatud projektid“ punktis 3 on omakorda sätestatud, et nende projektide hulgas on „[t]ööstusrajatised elektri, auru ja sooja vee tootmiseks (I lisaga hõlmamata projektid)“.
- 7 Direktiivi 2011/92 III lisas „Artikli 4 lõikes 3 osutatud valikutingimused“ on sätestatud:

„1. Projektide laad

Projektide laadi hindamisel tuleb eelkõige silmas pidada:

- a) projekti mahtu;
- b) koosmõju muude projektidega;
- c) loodusvarade kasutamist;
- d) jäätmeteket;
- e) saastavust ja häiringuid;
- f) õnnetusohtu, pidades eelkõige silmas kasutatavaid aineid või menetlusi.

2. Projekti asukoht

Nende geograafiliste alade keskkonnatundlikkuse hindamisel, mida projektid tõenäoliselt mõjutavad, tuleb eelkõige silmas pidada:

- a) praegust maakasutust;
- b) ala loodusvarade suhtelist küllust, omadusi ja taastumisvõimet;
- c) looduskeskkonna vastuvõtuvõimet, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aladele:
 - i) märgalad,
 - ii) rannikuvööndid,
 - iii) mägi- ja metsapiirkonnad,
 - iv) looduskaitsealad ja -pargid,
 - v) liikmesriikide õigusnormide alusel liigitatud või kaitstavad alad; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) [ELT 2010, L 20, lk 7] ja nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta) [EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102] kohaselt liikmesriikide määratud erikaitsealad,
 - vi) alad, kus ühenduse õigusaktidega kehtestatud keskkonnakvaliteedi standardeid on juba ületatud,

- vii) tiheda asustusega alad,
- viii) ajaloo-, kultuuri- või muinasväärtusega maastikud.

3. Võimaliku mõju laad

Projektide võimalikku olulist mõju tuleb hinnata punktides 1 ja 2 sätestatud tingimuste põhjal, pidades eelkõige silmas:

- a) mõju ulatust (geograafiline ala ja mõjutatavate elanike arv);
- b) piiriülest mõju;
- c) mõju tugevust ja mitmekülsust;
- d) mõju tõenäosust;
- e) mõju kestust, sagedust ja pöörduvust.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 8 Ettevõtja 4 C käitab Marche maakonnas, Castelbellino vallas rajatist, milles toodetakse elektrienergiat biomassi anaeroobsel lagundamisel saadud biogaasist (edaspidi „kõnealune rajatis“) ja millele nimetatud vald andis teostusloa maastikukaitse alaste eeskirjade alusel.
- 9 Marche maakond lubas 20. juuni 2012. aasta otsusega ettevõtjal 4 C viia läbi ehitustööd, mis on vajalikud kõnealuse rajatise võimsuse suurendamiseks 249 kilovatilt 999 kilovatini.
- 10 Marche maakonna 26. märtsi 2012. aasta seaduse nr 3 (legge Regione Marche n. 3; edaspidi „seadus nr 3/2012“) alusel anti nimetatud luba ilma, et hinnatud oleks projekti keskkonnamõju ega isegi mitte eelnevalt uuritud sellise hindamise vajalikkust, kuna kõnealuse rajatise nimivõimsus jäi selle seadusega ette nähtud 1 megavati künnisest allapoole.
- 11 Castelbellino vald esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Marche maakonna halduskohus, Itaalia) kaebuse, nõudes kõnealuse loa tühistamist direktiivi 2011/92 rikkumisele viidates.
- 12 Nimetatud kohus jättis 22. veebruaril 2013 rahuldamata Castelbellino valla esialgse õiguskaitse taotluse, milles paluti vaidlustatud luba tühistada.
- 13 Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) 22. mai 2013. aasta otsusega nr 93/2013 tunnistati seadus nr 3/2012 liidu õigusega vastuolu tõttu osaliselt põhiseadusvastaseks, kuna selles seaduses ei olnud kehtestatud nõuet võtta arvesse kõiki direktiivi 2011/92 III lisas sätestatud kriteeriume nende projektide kindlakstegemiseks, mille suhtes tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine kooskõlas selle direktiivi artikli 4 lõikega 3.
- 14 Ettevõtja 4 C esitas 16. aprillil 2015 Marche maakonnale taotluse tagada kõnealuse rajatise vastavus direktiivis 2011/92 sätestatud nõuetele.
- 15 Eelotsusetaotlusest nähtub, et seaduse nr 3/2012 sätted, mis lubasid varem maakondadel määrata keskkonnamõju hindamisest vabastamise diferentseeritud künniseid ja mille alusel maakonna ametiasutustel oli õigus võtta vastu 20. juuni 2012. aasta otsus, olid kehtetuks tunnistatud Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) 22. mai 2013. aasta otsusest nr 93/2013 tulenevalt. Vastu olid võetud uued õigusnormid, millega riigi tasandil määratleti tingimused, millal maakondlikke

projekte saab vabastada keskkonnamõju hindamisest. Põhikohtuasjas käsitletavat tüüpi rajatiste jaoks tõsteti künnist, millest alates tuleb keskkonnamõju hinnata, 1 megavatilt 50 megavatile ja seda künnist on võimalik teatud tingimustel 50% võrra vähendada.

- 16 Neil asjaoludel tegi Marche maakond seda uut õiguskorda kohaldades 3. juunil 2015 otsuse, milles ta määras esiteks, et kõnealune rajatis on vabastatud kohustusest viia läbi eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ja teiseks, et varasem, 20. juunil 2012 antud luba on „kehtiv“.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Marche maakonna halduskohus) tühistas aga 19. juuni 2015. aasta otsusega Marche maakonna poolt 20. juunil 2012 väljastatud loa põhjendusel, et see oli antud õigusnormide alusel, mis olid hiljem põhiseadusvastasteks tunnistatud.
- 18 Ettevõtja 4 C esitas Consiglio di Stato'le (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse.
- 19 Castebellino vald omakorda esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule nõude tühistada Marche maakonna 3. juuni 2015. aasta otsus.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Marche maakonna halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas liikmesriigi õigusnormid või halduspraktika, mille kohaselt saab projekti keskkonnamõju hindamise vajalikkust kontrollida või projekti keskkonnamõju hinnata ka siis, kui projekt puudutab rajatist, mis on kontrollimise ajal juba valminud, on [liidu õigusega] (ja eriti direktiiviga [2011/92], redaktsioonis, mis kehtis [põhikohtuasjas käsitletavate] meetmete võtmise ajal) põhimõtteliselt vastuolus või lubab liidu õigus hoopis võtta seejuures arvesse erandlikke asjaolusid, mis õigustavad erandi tegemist üldpõhimõttest, et keskkonnamõju hindamine on olemuselt ennetav hindamine?

2. Täpsemalt, kas selline erand on õigustatud juhul, kui hilisemad õigusnormid vabastavad keskkonnamõju hindamisest teatud projekti, mille keskkonnamõju hindamise vajalikkust oleks tulnud kontrollida liikmesriigi kohtu otsuse alusel, millega tunnistati põhiseaduse vastaseks [või] jäeti kohaldamata varasem norm, mis nägi ette kontrollimisest vabastamise?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 21 Kõigepealt olgu märgitud, et eelotsusetaotlusest selgub, et põhikohtuasi käsitleb ühe olemasoleva rajatise, mis toodab biogaasist elektrienergiat, võimsuse suurendamise projekti, mille suhtes maakondlikud ametiasutused otsustasid, et selle puhul puudub vajadus viia läbi eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta vastavalt maakondlikele õigusnormidele, mis hiljem tunnistati põhiseadusvastaseks põhjusel, et nendes ei olnud kehtestanud nõuet võtta arvesse kõiki direktiivi 2011/92 III lisas sätestatud asjakohaseid kriteeriume, mille alusel selgitatakse välja, kas projekti suhtes tuleb läbi viia selle direktiivi artikli 4 lõike 3 kohane keskkonnamõju hindamine.
- 22 Samuti nähtub eelotsusetaotlusest, et pärast ettevõtja 4 C poolt 16. aprillil 2015 esitatud taotlust, mida käsitletakse käesoleva kohtuotsuse punktis 14 ja milles paluti uuesti hinnata vajadust viia läbi keskkonnamõju hindamine, asusid maakondlikud ametivõimud uutest õigusnormidest lähtudes seisukohale, et kuna asjaomased ehitustööd olid teostatud, ei ole kõnealust hindamist vaja läbi viia.
- 23 Nende mõlema küsimusega, mida tuleb hinnata koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus seega sisuliselt selgitust, kas juhul kui ühe elektrienergia tootmise rajatise võimsuse suurendamise sellise projekti puhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, on jäetud läbi viimata eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajaduse kohta, lähtudes liikmesriigi õigusnormidest, mis hiljem on selles küsimuses

tunnistatud vastuolus olevaks direktiiviga 2011/92, siis keelab liidu õigus pädevatel ametiasutustel alustada sellise rajatise suhtes asjaomase projekti elluviimise järel uut hindamismenetlust, et kontrollida selle kooskõla nimetatud direktiivi ja vajadusel keskkonnamõju hindamise nõuetega. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib veel teada, kas kõnealused ametiasutused võisid nende õigusnormide alusel, mis kehtisid ajal, mil neil paluti asjas otsus teha, asuda seisukohale, et kõnealust keskkonnamõju hindamise kohustust ei ole.

- 24 Tuleb meenutada, et direktiivi 2011/92 artikli 2 lõike 1 kohaselt tuleb projektide puhul, mis võivad keskkonda mõjutada direktiivi artikli 4 tähenduses koosmõjus direktiivi I või II lisaga, viia enne neile teostusloa andmist läbi nende mõju hindamine (vt selle kohta 7. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, punkt 42, ja 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus, Comune di Corridonia jt, C-196/16, EU:C:2017:589, punkt 32).
- 25 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, tuleb keskkonnamõju hinnata eelnevalt, mis on põhjendatud vajadusega, et pädev asutus võtaks keskkonnale avaldatava mõju üle otsustamisel arvesse kogu tehnilise kavandamise ja otsustamise võimalikult varajases etapis, kusjuures reostuse või saaste tekkimist tuleb pigem takistada nende tekkekohas, kui võidelda nende tagajärgede hilisema kõrvaldamise eest (vt selle kohta 3. juuli 2008. aasta kohtuotsus, komisjon vs. Iirimaa, C-215/06, EU:C:2008:380, punkt 58, ja 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus, Comune di Corridonia jt, C-196/16, EU:C:2017:589, punkt 33).
- 26 Direktiivi 2011/92 artikli 4 lõikes 1 on täpsustatud, et kui selle direktiivi artikli 2 lõikest 4 ei tulene teisti, tehakse I lisas loetletud projektide puhul kindlaks, kas projekti hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt.
- 27 Direktiivi 2011/92 II lisas loetletud projektide kohta on direktiivi artikli 4 lõikes 2 sätestatud, et liikmesriigid teevad kindlaks, kas projekti suhtes tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine üksikjuhtumite uurimise või asjaomase liikmesriigi enda kehtestatud künniste või tingimuste abil.
- 28 Direktiivi 2011/92 artikli 4 lõikes 3 on lisatud, et lõike 2 alusel üksikjuhtumeid uurides või künniseid või tingimusi kehtestades võetakse arvesse asjakohased direktiivi III lisas kehtestatud valikutingimused.
- 29 Seevastu ei ole direktiivis 2011/92 täpsustatud, millised on nimetatud sätete rikkumise õiguslikud tagajärjed.
- 30 Samas on oluline märkida, et Euroopa Kohus on juba tuvastanud 26. juuli 2017. aasta kohtuotsuse Comune di Corridonia jt (C-196/16, EU:C:2017:589) punktis 43, et juhul kui on tegemata jäetud liidu õigusega nõutav projekti keskkonnamõju hindamine, siis peavad liikmesriigid kõrvaldama selle tegematajätmise õigusvastased tagajärjed ja et liidu õigus ei takista keskkonnamõju hindamise läbiviimist olukorra seadustamiseks pärast asjaomase rajatise valmimist ja käikuandmist kahel tingimusel: esiteks, et liikmesriigi õigusnormidega, mis seadustamist lubavad, ei anta huvitatud isikutele võimalust liidu õigusnormide täitmisest kõrvale hiilida või olla nende täitmisest vabastatud; ja teiseks, et olukorra seadustamiseks läbiviidav hindamine ei puuduta üksnes rajatise tulevast keskkonnamõju, vaid võtab arvesse ka pärast rajatise valmimist avaldunud keskkonnamõju.
- 31 Euroopa Kohus juhtis 26. juuli 2017. aasta kohtuotsuse Comune di Corridonia jt (C-196/16, EU:C:2017:589) punktis 42 tähelepanu veel sellele, et esiteks asjaolu, et kohtuasjas, milles tehti nimetatud kohtuotsus, käsitletud äriühingud on võtnud vajalikud meetmed, et lasta võimalusel korraldada oma projekti keskkonnamõju hindamine, ja teiseks asjaolu, et pädevate asutuste keeldumine nende taotluste rahuldamisest põhines liikmesriigi sätetel, mille vastuolu liidu õigusega tuvastati alles hiljem, ning kolmandaks asjaolu, et sama kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas käsitletud rajatiste tegevus on peatatud, näitavad seda, et toimunud seadustamine ei olnud liikmesriigi õigusega lubatud tingimustel, mis sarnanevad tingimustega, mis olid arutusel kohtuasjas, milles on tehtud 3. juuli 2008. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa (C-215/06, EU:C:2008:380, punkt 61), ja nendega ei ole püütud kõrvale hiilida liidu õiguse sätete kohaldamisest.

- 32 Järelikult ei ole nende tingimuste esinemise korral liidu õigusega keelatud see, et kui õigusnormide alusel, mis ei ole kooskõlas direktiiviga 2011/92, on mõne projekti suhtes jäetud läbi viimata eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta, siis hindavad seda projekti, isegi pärast selle elluviimist, pädevad asutused, et kindlaks määrata, kas selle suhtes on vaja läbi viia keskkonnamõju hindamine liikmesriigi uute õigusnormide alusel, tingimusel et need normid on kooskõlas viidatud direktiiviga.
- 33 Liikmesriigi ametiasutused, kes sellisel juhul peavad otsuse tegema, peavad võtma arvesse ka selle rajatise mõju keskkonnale tööde valmimisest alates ja miski ei takista neil otsustada selle kontrollimise tulemusel uuesti, et keskkonnamõju hindamist ei ole vaja läbi viia.
- 34 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas kõnealused tingimused on põhikohtuasjas täidetud, pidades silmas liikmesriigi õigusnormide sisu ja tal olemas olevat teavet, peab Euroopa Kohus siiski vajalikuks anda talle järgmised suunised.
- 35 Kõigepealt tuleb sedastada, et biogaasist elektrienergiat tootva sellise rajatise projekt, mille nimivõimus on alla 1 megavati, ei kuulu direktiivi 2011/92 I lisa punkti 2 alapunkti a kohaldamisalasse, mis käsitleb soojuselektrijaamu ja muid põletusrajatise, mille soojatootlikkus on vähemalt 300 megavatti, vaid selle direktiivi II lisa punkt 3 punkt a kohaldamisalasse, mis viitab I lisaga hõlmamata elektri, auru ja sooja vee tootmiseks mõeldud tööstusrajatiste projektidele.
- 36 Ehitustööd selliste rajatiste võimsuse suurendamiseks, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kujutavad seega endast projekte, mille kohta peavad liikmesriigid otsustama, kas nende suhtes tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivi 2011/92 artikli 4 lõigetele 2 ja 3.
- 37 Seejärel olgu märgitud, et Euroopa Kohtu järjepidevast praktikast tuleneb, et kui liikmesriigid on otsustanud määrata kindlaks künnised või kriteeriumid vastavalt direktiivi 2011/92 artikli 4 lõikele 2, on neile antud kaalutlusruum piiratud selle direktiivi artikli 2 lõikes 1 sätestatud kohustusega näha enne teostusloa andmist ette niisuguste projektide keskkonnamõju hindamine, mis oma laadi, mahu või asukoha tõttu võivad keskkonda oluliselt mõjutada (vt selle kohta 20. novembri 2008. aasta kohtuotsus, komisjon *vs.* Iirimaa, C-66/06, ei avaldata, EU:C:2008:637, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Direktiivi 2011/92 artikli 4 lõike 3 kohaldamisel on liikmesriikidel kohustus võtta künniste või tingimuste kehtestamisel arvesse asjakohaseid direktiivi III lisas määratletud valikutingimusi (vt selle kohta 20. novembri 2008. aasta kohtuotsus, komisjon *vs.* Iirimaa, C-66/06, ei avaldata, EU:C:2008:637, punkt 62).
- 39 Lisaks olgu märgitud, et liikmesriik, kes määrab kriteeriumid või künnised nii, et praktikas jäävad keskkonnamõju hindamise kohustusest kõrvale kõik teatud liiki projektid, ületab talle antud kaalutlusruumi piire, välja arvatud juhul, kui kõiki välistatud projekte võib igakülgse hinnangu alusel käsitada sellisena, mis keskkonda oluliselt ei mõjuta (20. novembri 2008. aasta kohtuotsus, komisjon *vs.* Iirimaa, C-66/06, ei avaldata, EU:C:2008:637, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Sellest tuleneb, et üksnes asjaolust, et selliste liikmesriigi õigusnormidega nagu need, millele tuginedes Marche maakond võttis vastu 3. juuni 2015. aasta otsuse, tõsteti künnist, millest alates on keskkonnamõju hindamise läbiviimine kohustuslik, ei ole iseenesest võimalik järeldada, et need õigusnormid ei ole kooskõlas direktiiviga 2011/92.
- 41 Liidu õigusele mittevastavuse tuvastamisest ei saa ka tuleneda asjaolu, mida mainis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui neidsamu õigusnorme ei oleks vastu võetud, siis oleks tulenevalt Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) 22. mai 2013. aasta kohtuotsusest nr 93/2013 tulnud põhikohtuasjas käsitletava projekti suhtes viia läbi eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajaduse kohta.

- 42 Eespool toodud silmas pidades tuleb esitatud küsimustele vastata, et juhul kui ühe elektrienergia tootmise rajatise võimsuse suurendamise sellise projekti puhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, on jäetud läbi viimata eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajaduse kohta, lähtudes liikmesriigi õigusnormidest, mis hiljem on selles küsimuses tunnustatud vastuolus olevaks direktiiviga 2011/92, siis nõuab liidu õigus, et asjaomased liikmesriigid kõrvaldaksid selle rikkumise õigusvastased tagajärjed, ega keela pädevatel ametiasutustel alustada sellise rajatise suhtes asjaomase projekti elluviimise järel uut hindamismenetlust, et kontrollida selle kooskõla nimetatud direktiivi ja vajadusel keskkonnamõju hindamise nõuetega, tingimusel et liikmesriigi õigusnormidega, mis seadustamist lubavad, ei anta huvitatud isikutele võimalust liidu õigusnormide täitmisest kõrvale hiilida või olla nende täitmisest vabastatud. Samuti on tähtis, et arvesse võetaks ka pärast projekti elluviimist avaldunud keskkonnamõju. Kõnealused ametiasutused võivad nende õigusnormide alusel, mis kehtisid ajal, mil neil paluti asjas otsus teha, asuda seisukohale, et kõnealust keskkonnamõju hindamise kohustust ei ole, tingimusel et need õigusnormid on direktiiviga kooskõlas.

Kohtukulud

- 43 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Juhul kui ühe elektrienergia tootmise rajatise võimsuse suurendamise sellise projekti puhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, on jäetud läbi viimata eelnev analüüs keskkonnamõju hindamise vajaduse kohta, lähtudes liikmesriigi õigusnormidest, mis hiljem on selles küsimuses tunnustatud vastuolus olevaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiviga 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, siis nõuab liidu õigus, et asjaomased liikmesriigid kõrvaldaksid selle rikkumise õigusvastased tagajärjed, ega keela pädevatel ametiasutustel alustada sellise rajatise suhtes asjaomase projekti elluviimise järel uut hindamismenetlust, et kontrollida selle kooskõla nimetatud direktiivi ja vajadusel keskkonnamõju hindamise nõuetega, tingimusel et liikmesriigi õigusnormidega, mis seadustamist lubavad, ei anta huvitatud isikutele võimalust liidu õigusnormide täitmisest kõrvale hiilida või olla nende täitmisest vabastatud. Samuti on tähtis, et arvesse võetaks ka pärast projekti elluviimist avaldunud keskkonnamõju. Kõnealused ametiasutused võivad nende õigusnormide alusel, mis kehtisid ajal, mil neil paluti asjas otsus teha, asuda seisukohale, et kõnealust keskkonnamõju hindamise kohustust ei ole, tingimusel et need õigusnormid on direktiiviga kooskõlas.

Allkirjad